

УДК 342.95

DOI <https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i2.1024>

О. С. Чайка

orcid.org/0000-0002-6313-5573

аспірант

Державного податкового університету Міністерства фінансів України

КЛАСИФІКАЦІЯ ТЕМПОРАЛЬНИХ ХАРАКТЕРИСТИК СУДОВОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ВИРІШЕННІ ПОДАТКОВИХ СПОРІВ ПІД ЧАС ДІЇ КАРАНТИНУ

Актуальність теми. Однією із ключових проблем гарантування реалізації права на судовий захист є забезпечення ефективності судочинства. Міжнародні стандарти у сфері судочинства передбачають вимоги щодо ефективного судового розгляду, який пов'язується із поняттям розумного строку, що пов'язано із рекомендаціями спростити судовий процес, забезпечити його гнучкість, оперативність із збереженням гарантій, які надані учасникам процесу процесуальними нормами, та високого рівня якості правосуддя [1, с. 312]. Для того, щоб запобігти і не допустити порушення вимоги розумності строку розгляду справи, міжнародними стандартами пропонується запровадження низки організаційних заходів: встановлення кількості судових засідань щодо розгляду справи (не більше двох); припинення будь-яких спроб неправомірного використання судових процедур із застосуванням санкцій до сторін і адвокатів з метою забезпечення можливості реалізації суддею права контролювати зловживання процесом, застосовуючи санкції до сторін чи адвокатів; свобода визначення суддею форми ведення судочинства (усно чи письмово), за винятком випадків, передбачених законом. Серед рекомендацій державам, спрямованих на забезпечення виконання ст.6 Європейської конвенції з прав людини щодо справедливого та публічного розгляду справи протягом розумного терміну, вказано про надання державою адекватних ресурсів, а судів – обов'язок вести справи у справедливий і пропорційний спосіб щодо конкретних сторін та з урахуванням інтересів інших учасників провадження і суспільства в цілому. Вказане означає такий спосіб ведення судового провадження у спосіб, який надає сторонам провадження можливість здобути правосуддя ціною, сумірною з питаннями, що розглядаються, сумою позову та (не применшуючи обов'язок держави забезпечувати адекватні ресурси) власними ресурсами суду, а також дає можливість іншим сторонам отримати свою частку судового часу для своїх спорів [2, с. 374-375].

Необхідність застосування підходу, в основу якого покладено ст.6 Європейської конвенції з прав людини, ґрунтується на нормах статті 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав

людини», відповідно до яких суди застосовують як джерело права при розгляді справ положення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та протоколів до неї, а також практику Європейського суду з прав людини та Європейської комісії з прав людини (п.42 Постанови Верховного Суду від 01 лютого 2022 року у справі № 160/12705/19, адміністративне провадження № К/9901/38118/21 про визнання протиправними дій, визнання протиправними та скасування витягів, зобов'язання вчинити певні дії [3].

Огляд останніх досліджень і публікацій. Такий підхід суголосний із положеннями, запропонованими Е.Ю. Шведом щодо сутності процесуальних актів-документів в адміністративному судочинстві та однієї із ознак їх класифікації – структури судового адміністративного процесу. До інших ознак класифікації віднесено: суб'єктів процесу, категорію адміністративної справи, функціональне призначення акту-документу. Дослідником запропоновано визначати процесуальні акти-документи в адміністративному судочинстві, насамперед, як систему офіційних актів, якими закріплено «процесуальні дії суду та інших учасників судового адміністративного процесу на кожній його стадії (етапі), приймаються з дотриманням необхідної процесуальної форми та змісту з метою захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб, інших суб'єктів при здійсненні ними владних управлінських функцій» [4, с. 8-9]. В обґрунтованому Е.Ю. Шведом визначенні процесуального акту-документу відображено його основні властивості (риси), серед яких – належність до офіційних актів, що означає прийняття на підставі, у спосіб та за формою, передбаченою чинним законодавством; належність до процесуальних актів, що свідчить про врегулювання підстав їх прийняття, форми акту процесуальним законом; функціональне призначення, відмінне від інших дій, які здійснюються під час провадження в адміністративному суді, що – закріплення (фіксування шляхом документування) процесуальних дій учасників провадження; цілеспрямованість,

що виявляється у прийнятті з метою виконання завдання адміністративного судочинства. Слід відзначити застосування Е.Ю. Шведом системного підходу до визначення сукупності процесуальних актів-документів в адміністративному судочинстві як системи, що дозволяє врахувати у обґрунтованому дослідником понятті єдиної спрямованості їх прийняття, що впливає із загального завдання усього судового адміністративного процесу. Водночас, вказане дослідження необхідно вважати найближчим за тематикою до проблематики цієї статті.

Мета статті. Запропонований підхід передбачає проведення систематизації темпоральних характеристик судового адміністративного процесу у податкових спорах під час дії карантину, пов'язаного із пандемією COVID-19, виходячи з визнання належності до таких характеристик процесуальних норм, в яких відображено динаміку виникнення, розвитку та припинення процесуальних правовідносин протягом відповідного проміжку часу (тобто відповідного процесуального строку). Вказане означає відтворення у такій систематизації структури судового адміністративного процесу, враховуючи, що одним із способів встановлення моменту виникнення й припинення процесуальних правовідносин, які розвиваються протягом певного періоду часу, можна вважати прийняття процесуального акту-документу, в якому зафіксовано початок чи результат здійснення процесуальних дій.

Основний матеріал. На думку М.І. Смоковича, В.М. Бевзенка до стадій адміністративного процесу належать: 1) відкриття провадження в адміністративній справі (ст.171 КАСУ); 2) підготовка справи до судового розгляду (підготовче провадження) (ст.ст.173-183 КАСУ); 3) врегулювання спору за участі судді (ст.ст.184-188 КАСУ); 4) розгляд адміністративної справи по суті (ст.ст.192-256 КАСУ); 5) апеляційне провадження (ст.ст.292-326 КАСУ); 6) касаційне провадження (ст.ст.327-360 КАСУ); 7) перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами (ст.ст.361-369 КАСУ); 8) виконавче провадження (виконання судових рішень) (ст.ст.370-383 КАСУ); 9) відновлення втраченого судового провадження (ст.ст.394-391 КАСУ). Вчені підкреслюють необхідність врахування належності початкових стадій судового адміністративного процесу до наступних проваджень: провадження в адміністративному суді першої інстанції (ст.ст.159-291 КАСУ), апеляційного провадження, касаційного провадження, перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами, відновлення втраченого судового провадження. Вказане стосується наступних стадій: 1) відкриття провадження в адміністративній справі; 2) підготовка справи до судового розгляду (підго-

товче провадження); 3) розгляд адміністративної справи по суті [5, с. 186-187].

Необхідно вказати правову позицію Верховного Суду щодо строку звернення з питань скасування податкового повідомлення-рішення у разі, якщо не використано процедуру адміністративного оскарження. У постанові від 27 січня 2022 року у справі № 160/11673/20 [6], у якій судова палата з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів КАС ВС висловила правову позицію про те, що процесуальний строк звернення до суду з позовом про скасування податкового повідомлення-рішення (рішення про застосування штрафних санкцій) у випадку, якщо платник податків не використовував процедуру досудового вирішення спору (адміністративного оскарження), визначається ч. 2 ст. 122 КАС України – становить шість місяців і обчислюється з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів. Крім цього, Верховний Суд взяв до уваги, що попередньо застосовувалася практика звернення з такими позовами протягом 1095 днів з моменту отримання повідомлення-рішення. Тому судова палата наголосила на тому, що задля додержання принципу правової визначеності та забезпечення права на справедливий суд зміна сталої судової практики, яка відбулася в бік тлумачення норм права щодо застосування коротших строків звернення до суду, може розглядатися судами як поважна причина при вирішенні питання поновлення строків звернення до суду в податкових правовідносинах, які виникли та набули характеру спірних до зміни такої судової практики. Отже, обчислюючи шестимісячний строк звернення до суду в подібних до цієї справ, суди повинні звертати особливу увагу на момент початку перебігу цього строку і в кожній конкретній справі вирішувати питання про наявність / відсутність підстав вважати такий строк пропущеним із поважних причин [7].

Одним з пеших принципів судового контролю встановлено існування можливості контролю за будь-яким рішенням суду нижчого рівня («суду першої інстанції») судом вищого рівня («судом другої інстанції») [8, с. 332], що означає, насамперед, призначення перегляду судових рішень у справах адміністративної юрисдикції, яка виявляється у реалізації судом вищої інстанції контролю за законністю рішень, прийнятих судом нижчої інстанції. Таке призначення реалізується у відповідних процедурах судового контролю, якими має бути передбачено, що вирішення питань судового спору здійснюється на рівні суду першої інстанції. При цьому визначено необхідність встановлення конкретних граничних термінів щодо права на оскарження; впровадження заходів запобігання зловживання правом на

оскарження (представлення обґрунтованих підстав оскарження, застосування санкцій у випадку подання необґрунтованих скарг або з наміром дошкулити, наявність дозволу на призупинення виконання у разі завдання виконанням неоправної або суттєвої шкоди особі, яка подала апеляцію, або зробити неможливим відправлення правосуддя на пізнішому етапі, наявність права суду відмовляти в слуханні справи в разі невиконання постановленого рішення особою, яка подала апеляцію, покриття додаткових видатків стороною, яка спричинила вимушену затримку); визначення обмеження рамок провадження в суді другої інстанції. Викликає зацікавленість і положення про доцільність встановлення права розгляду в односторонньому порядку, в тому числі – термінових справ [8, с. 333-335]. У рекомендаціях щодо апеляцій до суду третьої інстанції передбачено, серед усього, подання відносно тих справ, які заслуговують на третій судовий розгляд, наприклад, справ, які розвиватимуть право або сприятимуть однаковому тлумаченню закону. Вони також можуть бути обмежені апеляціями по тих справах, де питання права мають значення для широкого загалу; заборону надавати нові факти чи нові докази [8, с. 336].

Ю.Л. Шеренін, досліджуючи процесуальні форми перегляду судових рішень адміністративними судами, аналізує різні наукові погляди щодо сутності апеляційного провадження і формулює власний підхід щодо визначення ознак процесуальної форми апеляції, серед яких до тих, які можуть бути враховані при визначенні темпоральних характеристик судового адміністративного процесу у визначеній категорії публічно-правових спорів, можуть бути враховані наступні: урегульованість процесуальними нормами КАСУ; послідовність, відповідно процедурі апеляції; можна розглядати як елемент вирішення питань факту і права, що означає право перевірки тільки у межах предмету спору; незмінність предмету спору; залежність від завершення строків подання апеляційної скарги набуття законної сили рішенням адміністративного суду першої інстанції [9, 71-72]. Перелічені ознаки процесуальної форми апеляційного провадження із врахуванням темпоральних характеристик судового адміністративного процесу у податкових спорах під час карантину, спричиненого COVID-19, можуть бути доповнені наступними положеннями, які враховують Рекомендацію № R (95) 5 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо запровадження та покращення функціонування систем і процедур оскарження по цивільних і господарських справах щодо: обмеження граничного строку звернення до апеляційного суду із апеляційною скаргою; впровадження заходів запобігання зловживання правом на оскарження, реалізація яких передбачає відповідні темпоральні характеристики.

лізація яких передбачає відповідні темпоральні характеристики.

Щодо процесуальної форми перегляду справ адміністративної юрисдикції у порядку касаційного провадження, Ю.Л. Шеренін виділяв наступні її риси, серед яких врахуванню для розкриття темпоральних характеристик на цій стадії судового адміністративного процесу, підлягають наступні: принципова відмінність від інших процесуальних форм перегляду – спрямованість на забезпечення однакового і правильного застосування адміністративними судами норм матеріального та процесуального законодавства; предметом перегляду і питання права (а не факту) і стосується тільки рішень, які набрали законної сили; здійснення тільки одним судом (на момент підготовки дисертації у 2012 році – Вищим адміністративним судом України) [9, с. 74]. Головне, що слід виділити у представленому науковому підході щодо визначення рис процесуальної форми касаційного провадження – його призначення, принципово відмінне від призначення інших форм перегляду судових рішень. Така риса має позначатись і на темпоральних характеристиках, включаючи форму звернення до суду касаційної інстанції, строки звернення, форму відкриття касаційного провадження та інші процесуальні дії, форми їх здійснення та відповідні процесуальні строки.

Вказуючи про темпоральні характеристики у податкових спорах під час карантину, спричиненого COVID-19, на різних стадіях їх розгляду, необхідно виділити такі характеристики, у першу чергу, при зверненні до суду з питань перегляду судових рішень.

Нормою ч.3 ст.257 КАСУ передбачено перелік обставин, що враховуються при вирішенні питання про обрання форми адміністративного судочинства, за якою відбуватиметься розгляд і вирішення справи. Суд має зважати на: 1) значення справи для сторін; 2) обраний позивачем спосіб захисту; 3) категорію та складність справи; 4) обсяг та характер доказів у справі, в тому числі чи потрібно у справі призначати експертизу, викликати свідків тощо; 5) кількість сторін та інших учасників справи; 6) чи становить розгляд справи значний суспільний інтерес; 7) думку сторін щодо необхідності розгляду справи за правилами спрощеного позовного провадження (ч.3 ст.257 КАСУ). Пунктом 10 частини шостої статті 12 КАСУ надано право судді застосувати дискреційні повноваження щодо визначення форми адміністративного судочинства. Виняток становлять справи, які не можуть бути розглянуті у порядку спрощеного позовного провадження.

Зокрема, строки розгляду і вирішення справи у загальному провадженні визначені приписами ст.ст. 183, 187, 193, 245, 258 КАСУ із врахуванням вимоги дотримання розумності строків,

що відповідає п. 1 ст. 6 Європейської конвенції з прав людини, ст. 55 Конституції України, ч. 1 ст. 7 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», ст. 5 КАСУ, практиці ЄСПЛ (з огляду на рішення у справах «Airey v. Ireland»; «Ganci v. Italy»; «Golder v. the United Kingdom»; «Hadjianastassiou v. Greece»; «Kreuz v. Poland»; «Le Compte, Van Leuven And De Meyere v. Belgium»; «Prince Hans-Adam II of Liechtenstein v. Germany»). У ч. 1 ст. 187, ч. 6 ст. 245, ч. 1 ст. 258 КАСУ конкретизовано особливості здійснення адміністративного судочинства в частині додержання розумних строків. Натомість стосовно додержання суб'єктами владних повноважень розумних строків при реалізації своєї компетенції акцент робиться на своєчасності розгляду справи за правилами, встановленими в п. 10 ч. 2 ст. 2 КАСУ [10]. Розгляд справи у порядку спрощеного позовного провадження урегульовано окремою структурною складовою КАСУ – Главою 10 Розділу II КАСУ. Стосовно строку розгляду справи – встановлено вимогу дотримання розумності та максимальний термін – шістьдесят днів. Перебіг процесуального строку розпочинається днем відкриття провадження у справі (ст. 258 КАСУ).

Визначення форми позовного провадження у разі звернення до адміністративного суду щодо вирішення податкового спору під час карантину, спричиненого COVID-19, має значення розмір шкоди, заподіяної рішеннями, діями чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень, вимога щодо відшкодування якої заявляється. Відповідно п.2 ч.4 ст.12 КАСУ, справа розглядається за правилами загального позовного провадження у разі оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень, якщо заявлено вимоги на відшкодування шкоди, спричиненої такими рішеннями, діями чи бездіяльністю у сумі, що перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб. Крім того, аналогічна сума передбачена і у разі стягнення грошових коштів, коли оскаржується рішення суб'єкта владних повноважень, на підставі якого ним може бути заявлено вимогу щодо стягнення (п.4 ч.4 ст.12 КАСУ). Можна вказати про те, що у разі, коли сума заявленої на відшкодування шкоди становить менше п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, провадження у справі адміністративної юрисдикції може бути здійснене у спрощеній формі.

Головне призначення діяльності держави щодо реалізації соціальної функції – забезпечення людині гідного рівня життя, умов для розвитку, створення рівних можливостей з метою досягнення суспільного добробуту. Стосовно фінансової функції – зазначено про її тісний зв'язок із економічною функцією (сприяння ефективному функціонуванню та сталому розвитку економіки

країни) та спрямованість на підтримання організації і функціонування фінансової системи країни [11, с. 824].

Врахування необхідності реалізації державою соціальної й фінансової функцій при визначенні предмету публічно-правового податкового спору під час карантину, спричиненому COVID-19, може розглядатись як один з критеріїв визначення доцільності встановлення певних правообмежень та заходів стимулювання під час карантину, які впливають на податкову сферу. У подальшому можна буде здійснити теоретико-правовий аналіз у напрямку впливу таких правообмежень та заходів стимулювання на стан забезпечення економічної та фінансової безпеки держави з метою визначення наявного балансу (або дисбалансу) між динамікою обсягу надходжень до бюджетів та станом досягнення державою безпекової складової її фінансово-економічної діяльності та впливу на соціальну сферу.

Узагальнення судової практики, здійснене Касаційним адміністративним судом Верховного Суду, дозволяє виділити правову позицію, яка стосується питань мораторію на проведення податкових перевірок на період карантину (п.п. 1.2.4.). Зазначено, що «У разі суперечливих правил і положень щодо дії мораторію на проведення перевірок у Податковому кодексу України та в постанові Кабінету Міністрів України – застосуванню підлягають положення і правила саме Податкового кодексу України» [12; 13].

Отже, при визначенні предмету публічно-правового спору мають бути враховані норми спеціального законодавства, які стосуються цього предмету.

Отже, наявність значної кількості позовних заяв, які стосуються податків і зборів до адміністративних судів першої інстанції, необхідність врахування у нормах Кодексу адміністративного судочинства України предмету публічно-правового спору, який стосується відносин у сфері оподаткування, а також пов'язаних із ним питань визначення форми позовного провадження визначає доцільність внесення пропозицій щодо змін до норм статей 12, 19 КАСУ.

Висновки. Можна запропонувати наступну класифікацію темпоральних характеристик адміністративного судочинства у податкових спорах під час карантину, спричиненого COVID-19, за ознаками:

1) форми адміністративного судочинства (темпоральні характеристики у загальному і спрощеному провадженні);

2) стадії судового адміністративного процесу: позовне провадження (відповідно Розділу II КАСУ); провадження щодо перегляду судових рішень (відповідно Розділу III КАСУ); виконання судових рішень (відповідно Розділу IV КАСУ);

провадження щодо відновлення втраченого судового провадження (відповідно Розділу V КАСУ);

3) особливостей провадження щодо розгляду і вирішення таких податкових спорів – загальні (передбачені загальним порядком розгляду і вирішення справ адміністративної юрисдикції) і особливі (передбачені при розгляді і вирішенні виділеної категорії публічно-правових спорів).

При проведенні теоретико-правового аналізу темпоральних характеристик адміністративного судочинства при розгляді і вирішенні податкових спорів під час карантину, спричиненого COVID-19, підлягають врахуванню: стадія судового адміністративного процесу; наявність (відсутність) актив-документів, якими фіксуються моменти виникнення, припинення процесуальних правовідносин, пов'язаних із перебігом процесуальних строків; конкретний строк здійснення процесуальних дій.

Література

1. Рекомендації № R (84) 5 Комітету Міністрів Ради Європи щодо принципів цивільного судочинства, спрямованих на вдосконалення функціонування правосуддя : Європейські та міжнародні стандарти у сфері судочинства, Київ, 2015. 708 с.

2. Висновок № 6 (2004) Консультативної ради європейських суддів Ради Європи від 24.11.2004 р. «Про справедливий судовий розгляд у розумні строки і роль судів у судових процесах з урахуванням альтернативних способів вирішення спорів» : Європейські та міжнародні стандарти у сфері судочинства, Київ, 2015.

3. Про визнання протиправними дій, визнання протиправними та скасування витягів, зобов'язання вчинити певні дії : Постанова Верховного Суду від 01 лютого 2022 року у справі № 160/12705/19, адміністративне провадження № К/9901/38118/21. *ipLex360* : веб-сайт. URL : <http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=103027454&red=1000031e39776abcd0838cfd5b56bf5bd58167f&d=5> (дата звернення: 10.06.2022).

4. Швед Е.Ю. Процесуальні акти-документи у адміністративному судочинстві : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків, 2009. 200 с.

5. Смокович М.І., Бевзенко В.М. Адміністративний процес України : теорія і практика : підручник / за заг.ред. В.М. Бевзенка. К. : ВД «Дакор», 2021, 1204 с.

6. Про визнання протиправними та скасування податкових повідомлень-рішень, провадження у якій відкрито за касаційною скаргою ОСОБА_1 на постанову Третього апеляційного адміністративного суду від 8 липня 2021 року (головуючий суддя – Чередниченко В.Є., судді: Іванов С.М., Панченко О.М.) : Постанова Верховного Суду. Касаційний адміністративний суд № 160/11673/20 від 27.01.2022 р. *VERDICTUM* : веб-сайт. URL: https://verdictum.ligazakon.net/document/103034921?utm_source=jurliga.ligazakon.net&utm_medium=news&utm_content=jl01&_ga=2.65884717.2076895226.1654760925-897765334.1573147298 (дата звернення: 10.06.2022).

7. Баконіна О. Строк звернення до суду щодо скасування податкового повідомлення-рішення, якщо не використано процедуру адміноскарження: позиція ВС. *Інформаційно-аналітична система «Ліга-За-*

кон». ЮРЛІГА : веб-сайт. URL: https://jurliga.ligazakon.net/news/211423_strok-zvernennya-do-sudu-shchodo-skasuvannya-podatkovogo-povdomlennya-rshennya-yakshcho-ne-vikoristano-protseduru-admoskarzhennya-pozitsya-vs (дата звернення: 10.06.2022).

8. Європейські та міжнародні стандарти у сфері судочинства, Київ, 2015. 708 с.

9. Шеренін Ю.Л. Процесуальні форми перегляду судових рішень адміністративними судами : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса, 2012. 191 с.

10. Науково-практичний коментар до статті 193 Кодексу адміністративного судочинства України. *Ліга-Закон* : веб-сайт. URL : <https://ips.ligazakon.net/document/KK008247?an=&ed=&dtm=&le=> (дата звернення: 10.06.2022).

11. Пушняк О.В. Функції держави. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. X.: Право, 2016. Т. 3: Загальна теорія права / редкол.: О.В. Петришин (голова) та ін.; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права імені В.М. Корецького НАН України; Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. 2017. С. 822-825.

12. Огляд судової практики Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду (актуальна практика). *Ліга-Закон* : веб-сайт. URL : <https://ips.ligazakon.net/document/VSS00875?an=110&hide=true> (дата звернення: 10.06.2022).

13. Про визнання протиправним та скасування наказу: Постанова Верховного Суду від 22 лютого 2022 року у справі № 420/12859/21. *Єдиний державний реєстр судових рішень* : веб-сайт. URL: <https://reestr.court.gov.ua/Review/103521476> (дата звернення: 10.06.2022).

Анотація

Чайка О. С. Класифікація темпоральних характеристик судового адміністративного процесу при вирішенні податкових спорів під час дії карантину. – Стаття.

Стаття присвячена систематизації темпоральних характеристик судового адміністративного процесу у податкових спорах під час дії карантину, пов'язаного із пандемією COVID-19, виходячи з визнання належності до таких характеристик процесуальних норм, в яких відображено динаміку виникнення, розвитку та припинення процесуальних правовідносин протягом відповідного проміжку часу (тобто відповідного процесуального строку). Вказане означає відтворення у такій систематизації структури судового адміністративного процесу, враховуючи, що одним із способів встановлення моменту виникнення й припинення процесуальних правовідносин, які розвиваються протягом певного періоду часу, можна вважати прийняття процесуального акту-документу, в якому зафіксовано початок чи результат здійснення процесуальних дій. Запропоновано наступну класифікацію темпоральних характеристик адміністративного судочинства у податкових спорах під час карантину, спричиненого COVID-19, за ознаками: форми адміністративного судочинства (темпоральні характеристики у загальному і спрощеному провадженні); стадії судового адміністративного процесу: позовне провадження (відповідно Розділу II КАСУ); провадження щодо перегляду судових рішень (відповідно Розділу III КАСУ); виконання судових рішень (відповідно Розділу IV КАСУ); провадження щодо відновлення втраченого судового провадження (відповідно Розділу V КАСУ); особливостей прова-

дження щодо розгляду і вирішення таких податкових спорів – загальні (передбачені загальним порядком розгляду і вирішення справ адміністративної юрисдикції) і особливі (передбачені при розгляді і вирішенні виділеної категорії публічно-правових спорів). Обґрунтовано, що при проведенні теоретико-правового аналізу темпоральних характеристик адміністративного судочинства при розгляді і вирішенні податкових спорів під час карантину, спричиненого COVID-19, підлягають врахуванню: стадія судового адміністративного процесу; наявність (відсутність) актів-документів, якими фіксуються моменти виникнення, припинення процесуальних правовідносин, пов'язаних із перебігом процесуальних строків; конкретний строк здійснення процесуальних дій.

Ключові слова: темпоральні характеристики, адміністративний процес, податкові спори, карантин, процесуальні строки, адміністративне судочинство.

Summary

Chaika O. S. Classification of the temporal characteristics of the judicial administrative process in the resolution of tax disputes during the quarantine period. – Article.

The article is devoted to the systematization of the temporal characteristics of the judicial administrative process in tax disputes during the quarantine period associated with the COVID-19 pandemic, based on the recognition of belonging to such characteristics of procedural norms, which reflect the dynamics of the emergence, development and termination of procedural legal relations during the corresponding period of time (that is, the corresponding procedural term). This means reproducing the structure of the judicial administrative process in such a systematized manner, taking into account that one of the ways of establishing the moment of emergence and termination

of procedural legal relations, which develop over a certain period of time, can be considered the adoption of a procedural act-document, which records the beginning or result of the implementation of procedural actions. The following classification of the temporal characteristics of administrative proceedings in tax disputes during the quarantine caused by COVID-19 is proposed according to the following characteristics: forms of administrative proceedings (temporal characteristics in general and simplified proceedings); stages of the judicial administrative process: lawsuit proceedings (according to Section II of the Civil Procedure Code); proceedings regarding the review of court decisions (according to Chapter III of the CAS); execution of court decisions (according to Section IV of the CAS); proceedings regarding the restoration of a lost court proceeding (according to Chapter V of the Civil Procedure Code); features of proceedings regarding the consideration and resolution of such tax disputes – general (prescribed by the general order of consideration and resolution of cases of administrative jurisdiction) and special (provided for consideration and resolution of a selected category of public legal disputes). It is substantiated that when conducting a theoretical-legal analysis of the temporal characteristics of administrative proceedings in the consideration and resolution of tax disputes during the quarantine caused by COVID-19, the following factors should be taken into account: the stage of the judicial administrative process; the presence (absence) of acts-documents, which record the moments of emergence and termination of procedural legal relations, related to the course of procedural terms; a specific term for the implementation of procedural actions.

Key words: temporal characteristics, administrative process, tax disputes, quarantine, procedural terms, administrative proceedings.